

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	12 korona.
Fel évre	6 „
Negyed évre	3 „
Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre 2 K.	

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1.e földszint balra. (Piac felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa György könyvelő kezelihez is.

LINOLEUM ÁRUHÁZ. LINOLEUM ÁRUHÁZ

TELEFON 644.

PIAC-U. 58. sz. alá helyeztetett át

Haas Lipót

Linoleum, viaszosvászon s gummiárú gyári raktára.

Pliszérozás, papi palástok, estélyekre, tango divat plizék, blusok, slafrogok, legújabb divat szerint olcsón készülnek

IKLÓDYNÉ

pliszérozó intézetében, Széchenyi-utca 26. szám.

HUNGÁRIA

Általános Biztosító R.-társaság.

Központi székhely: Budapest, VII. Károly-körut 3.

Részvénytőke 6 millió korona. Biztonsági alapok 1913. év végén közel 23 millió korona. 00000

Debreczeni vezérügynökség Piac-u. 38.

***** TELEFON 816. *****

KARTEKEN KIVÜL előnyös díjak és feltételek mellett köt: élet, tűz, haláleset, szavatosság, betöréses lopás elleni, üveg-, jég- és állatbiztosításokat. 0000000000

Vezérképviselő: GERÉBY PÁL.

Ügynököket és iuzletszerzőket Hajdu- és Szabolos vármegyékben előnyös feltételek mellett alkalmazunk.

Elismert legszebb uridivat ujdonságok

Ita és borsalino kalapok

FRANK TESTVÉREKNÉL

DEBRECZEN, Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

Telefonszám 7-49.

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

GOLDMARK budapesti kalapgyáros debreczeni szalonja **MAROSSY GIZELLA**

vezetése alatt **SZENT ANNA-UTCA 3. SZ.** alatt

a téli szezonra dusan berendezve párisi és bécsi eredeti modellekkel. — Kizárólagos raktára a legfrissebb divat-ujdonságoknak.

FIGYELEM!

F LANTOS CSIPKEÁRUHÁZÁBAN SAS-U. 4.

Tiszta selyem harisnya minden színben párja . . . 3 korona 50 fillér.

Felvágott száraz tűzifa

ooo minden mennyiségben ooo

Horváth János gőzfűrészeben

Hulladékfa . . . 100 klg. 1.80 kor.

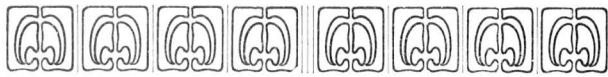
Kötegesfa . . . 100 klg. 2.— kor.

Felvágott dorongfa 100 klg. 2.20 kor.

Telefon rendelésre házhoz szállítom. 000000 Telefonszám 131.

OTTÓ SÁNDORNÉ urasszony,
a vendéglősbál védnöknője.

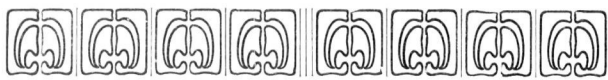

Elegáns női felöltők
Sikkes színházi blouzok
Kosztümök és Pongyolák

KOMLÓS GÉZA

áruházában (az új megyeháza mellett)

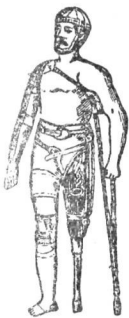
Debreczen, Piac-u. 52.

MOSKOVITS JÓZSEF

uri szabó divatterme ————— VÁROSI UJ BÉRHÁZ.

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az építkezés miatt a Piac-utcai barakban volt üzlethelyiségetem a Piac-utcai VÁROSI UJ BÉRHÁZBA (baloldal! 3-ik bolt) helyeztem át. Kérem továbbra a nagybecsű pártfogásukat. Kiváló tisztelettel **MOSKOVITS JÓZSEF** uri szabó.

KEZTYÜK, KÖTSZEREK,
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG-
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN:

Schön Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárában

Piac-utca 26. sz. előtti barakból áthelyezett Piac-
és Csapó-utca sarkán lévő volt Kálnai-féle üzlet-
helyiségbe a **BIKA-SZÁLLODÁVAL** szemben: +***

Gyógyárúk, vegyszer-
rek, gummiarúk, köt-
szerek, gazdasági és
állatgyógyászati cik-
kek nagy raktára a

Központi Drogéria

DEBRECZEN,

Piac-utca, Városház-épület.

Angol és francia illatszert
különlegességek.

Nem fáj a feje másnap ha

Littke pezsgőt iszik

TÖRLEY

TALISMAN · CASINO · RÉSERVÉ

MIHALOVITS JENŐ

GYÓGYSZERTÁRA ÉS GYÓGYSZERÉSZETI MŰ-
LABORATORIUMA A „KIGYÓHOZ”.

A bel- és kül-
földi gyógyszer-
különlegességek,
— hasonszerű
gyógyszerek, köt-
szerek, szepítő-
szerek — legna-
gyobb raktár a
Debreczen és vi-
: : : dékére. : : :

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 31. SZ.

VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN.

Piac-utca 16. szám, saját palota.

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-
állomány nyolcemillió korona.

Érdekközösségben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal.

Üzletgái: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltóleszámitolás, törlesztéses és
jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitel-
levelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árakra. Saját árutraktár.

Safe-deposit (magánletét pénztár)

Affiliált intézetei: Kabai takarékpénztár r.-t., Náudvari takarékpénztár
r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámospercs.

Olcsó alkalmi vásár.

Az összes raktáron lévő férfi-, fiu- és

GYERMEK-RUHÁK

: mérsékelt árakban:

♦♦ adatnak el. ♦♦

Balázs Jenő

a Községi Tisztviselők Or-
szágos Egyesületének szer-
ződéssel szállítójánál +*****

DEBRECZEN,

PIAC-UTCA 61. SZ. ALATT.

Megyei-telefon 6—28. szám.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES ÉGVÉNYES

SAVANYUVIZ.

Jegyzetek a hétről.

Egyik hét gazdagabb, mint a másik elszomorító hírekben és eseményekben. A debreczeni bomba szenzációs robbanásának pokoli üvöltését elnémitotta a fiumei pokolgép, melynek balsikere megmentett néhány emberi lelket, de amely véráldozatok nélkül is kétségbeejtő tanúságokkal szolgál.

A debreczeni merénylet tetteseit állítólag futni hagyta egy velünk barátságos állam rendőrsége. Legáltalább is annyira állítólagosan, mint amilyen állítólagos a barátságos szeretete hozzánk.

A máramaroszigeti pörben bizonyítékok alapján ítélte a független magyar bíróság. Itélt és bűnösöket talált, a nemzetellenes munkában egy rakás magyar honos embert. Ugyancsak tizezrekkel fizetett *oroszkatonakémet* ítélte el a héten a katonai bíróság is...

A guruló orosz rubelek utjai ime így vannak megvilágítva... Tisztán láthatjuk most már azokat az akna-munkákat, amelyeknek bevégeztségét nincs semmi okunk tagadni tovább.

*

Bocsánatot kérünk attól, aki azt hiszi, hogy ez külpolitika. Füttyölünk mi a politikára, akár magyar, akár idegen bélyeg van arra sütve, nyomva... De ez már igazán a mi bőrünkre megy s ezt már nem lehet pikkoló melletti kávéházi politizálással eldönteni.

Ezek letagadhatatlan tények és igazán időszerűbb valami máson is gondolkodnia Vesperágó urnak, mint-hogy Tisza István ur politikája-e a helyes vagy Honffy Botond urnak van-e igaza, aki könyökig mászkál a panama-nyomozat munkájában.

*

A reményteli 1914-ik esztendő nem hozott semmi jót eddig s igazuk van azoknak, akik visszakivánják a babonás 1913-at.

Valaminek igazán történnie kell, mert más-keppen elpusztulunk. Óriási ellentétek vernek áthidalhatlan hasadékokat az emberek közé. A szeretetlenség cinizmusa, az egymást lekicsinylés orgiái, a lelketlen önzés, ezek jellemzik a mai kort.

Minden ember keresi a másik szemében a szálkát, csak hogy elvonja egyik-másik a saját maga súlyos gerendáját. És kicsufolt eszmék, keresztire feszített emberies érzések kiáltanak egy jobb, tisztultabb kor-szak után.

*

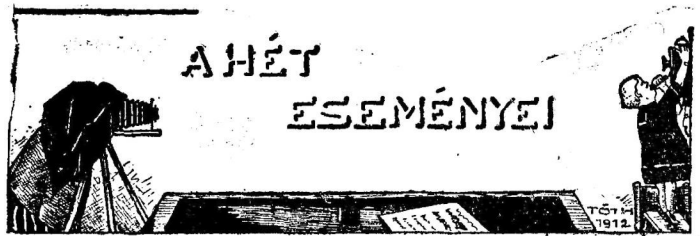
Egész politikai, társadalmi és gazdasági köz-életünk meg van fertőzve a bűnök és hibák csiráival. És mikor kívülről támadnak ránk, mi egymással veszekszünk. Nem csak a politikai fórumon akarjuk lenyuzni a bőrt egymásról, de társadalmi életünkben is.

Hát mikor térünk már észre s mikor látjuk be, hogy voltaképpen igazi emberies cél csak egy van: Igyekezzünk egymáson segíteni, egymást megérteni; egymásnak megbocsájtani tudni.

Hiszen ha politikai, társadalmi, gazdasági életünk ellentállását a mai romlott kor irtó bacillusai ellen nem igyekszünk megerősíteni, részben megesszük egymást, itt az ország határain belül, részben megesszük bennünket a kívülről ránk törők.

És mintsem hogy *igy* maradjon, mint ahogy most van, talán még jobb lesz, ha minél hamarabb *ugy* történik.

Spectator.

— **Ha valakit** az én házamban megsért valaki, bizony csak mindenképen igyekszem kiengesztelni s csak a legkritkább esetben ildomos dolog az illető megsértett egyént arra figyelmeztetni, hogy minél hamarabb hordja el magát az én portámról... Hogy az első magyar görög katolikus püspökség ellen támadtak gyalázatos merénylet kezek s csak jobban láthatjuk e püspökség történelmi létjogosultságát, azt hittük Debreczen közönsége tárt karokkal fogadja keblére a vérkeresztség után s nem fogja emlegetni, hogy csak vendég nálunk, vagy ha igen, azt mondja: Maradj itt, szenvedjünk, dolgozzunk együtt a magyarság szent ügyéért... Hát igen, hallatszott egy ilyen szeretet hangján szóló vigasztaló hang. Dr. Révi Nándor, akivel nem mindenkor értünk egyet, irt egy okos szép cikket, sokónk szívéből szólót, oda vergálva vezércikkével, hogy a megvérezett szívü görög kath. püspökséget most már ne eresszük ki ősi falaink közül... De nyomban, azon melegében választottak a püspöki székhely ellenesek. Hogy arra ne gondoljon senki most a gyász óráiban, hogy a székhelyet Debreczenben állandósítsák. És, hogy miképen is lehet így megszentelteleníteni a gyászos hangulatot. Méghogy mi befogadjuk a gyászolót s testvéreinknek tekintsük... A gyászoló testvér csak hadd érezze, hogy Debreczennek nem kell és menjen, járja a kálvária utat Dorogon. Csupa emberszeretetből, hogy a debreczeni aszfalt fel ne törje a lábát... Dorogon ugyanis nincs aszfalt. Ott csak sár van, amitől nem lehet tyukszemeket kapni.

*

+ **A debreczeni merényletről** szóló hirlapi tudósításoknak is csak az lett a sorsuk, ami más szenzációké szokott lenni. Egyre kevesebb lesz a nagyságuk s ami még elszomorítóbb a tartalmuk is. Végül alig talál az olvasó ezekben a tudósításokban mást, mint veszekedést. A lapok politikai pártállásuk szerint arról veszekednek, hogy román, vagy orosz kéz dobta-e azt a pokolgépet a mi nyugodalmas életünkbe, nemzetiség szerint pedig azon veszekednek a lapok, hogy melyik ország rendőrsége a hibás abban, hogy a merényletkeket még most sem tudták elfogni... Valami kis vigasztalást a sok veszekedésért még azok a nyomtatott sorok szolgáltatnak, amelyek arról beszélnek, hogy a nemzeti eszme vértanuinak emléke mégis csak művészi emlékművel lesz megörökítve. Dehát a szenzációkkal együtt fogynak ezek a sorok is az első pár ezer korona után. És talán egy hét múlva kialszik a világító fáklya fénye. Már t. i. az a világító fáklyáé, amely Magyarországon a legtöbb esetben *Szalma-láng* csupán.

*

Az öngyilkosságoknak megint szenzónjuk van. Igazán elszomorító a számuk, mely csak nő-nő, mint a forma. És ha végig statistikázunk ezeket az öngyilkosságokat, egyre kevesebb szer találunk reá annak indító okában a *szerelemre*, mely valamikor *tíz* öngyilkos közül *nyolc* szomorú történetében feltalálható volt. Anyagi dolgok, munkanélküliség, megélni nem tudás, most ezeket ordítják felénk az öngyilkos-

ságok, amelyekben nincs romantika, csak nyomorúság, elkeseredettség, életunalom.

*

— **Még egy halálos párbaj** történt mostanában. Metz mellett két hadnagy közül az egyik puffantotta le a lovagiasság szabályai szerint a másikat. Ennél a párbajnál azonban a hitvesi hütlenség játszotta a főszerepet és senkinek sem jutott eszébe a párbaj ellen beszélni. Mert a hitvesi hütlenséget a művelt Európában nem büntetik. Egyetlen szatisz-fakció most a **válás**, amely azonban senkit nem riaszt el attól, hogy házasságot törjön és kevés embernek ad vigasztalást a boldogsága elvesztéseért és férfi méltóságának arculütéseért. És éppen ezért erről a párbajról nem is vitatkoztak az emberek.

*

= **A vendéglősök bálja** az idén is fényesen sikerült. Vendéglős, kávé, pincér ritkán szokott mulatni, de azután, ha mulat, urasan is csinálja a dolgát. Hogy is ne, mikor az egész existencia arra van alapítva, hogy a mások mulatni vágyásának eleget tessenek. A debreczeniek meg éppen jól megtanulták, hogy miképpen kell mulatni. **Ottó Sándorné** urasszony a vendéglősbál védnöknője, — akinek arcképét lapunk borítékklapján találja az olvasó — a legjobb példával járt elől, hogy a mulatságot feledhetlenné tegye. Folyt is a pezsgő, szórták is a virágot, Magyar Imre huzta is kivilágos kivirradtig, Márkus János elnök pedig boldog mosollyal állapította meg az idén ugyancsak ritka busás tisztajövedelem nagyságát.

*

+ **Lovagkor.** Egy boltoslegény hamis esküt esküszik a törvény előtt a gazdája javára. A boltoslegénynek erről fogva sohasem volt nyugodt az álma. Nem izlett neki az étel, nem adott gyönyört a csók, szegény boltoslegény déli verőn is csunya, fekete árnyaktól ijedezett, éjjel bilincscsörgetésre riadt, a szemét mindig a földre sütötte, az orcáján mindig tüzelt a szégyen. Végre is ezt a boltoslegényt, ezt a Grünhut Zsigmondot, a halál útjára hajszolta a lelkiismeret, ez a csattogó fogu kutya. Leugrott az emeletről, aztán mikor ronggyá zúzva feküdt a betegágyon, elsírta az ő nagy bűnét. Pedig az esküjével ő nem ölt és nem juttatott tömlőbe embert, valami nyomorult kis polgári pörben hangzott el a hazugság, mit elviselni nem birt. Zuzottan, elroncsolt, nyomorék testtel ma is él még ez a Grünhut Zsigmond. És a megvallott bűnéért most be fogják csukni! Ezt az embert, aki nem bírta el, hogy valaha hazug szájjal azt mondta: Isten engem úgy segélyjen, — az erénynek ezt a smokkját, a becsületnek ezt a finom szemérmű és halálosan érzékeny lovagját kikötik a pellengérré és megvesszőzik a gyalázat vesszéjével. Egy embert, aki meghalt, mert hazudott! És alázatos megbecsüléssel süvegelnek ezer és ezer embert, aranycafrangokkal aggatnak teli és muzsikás parádéval temetnek el más ezreket, az imádat aranyvirágait hintik régi legendás lovagok bedőlt kriptái fölé, pedig a becsület e méltóságosai, szentjei és vitézei közt talán egy sem akadt, ki halni kívánt egyetlen hazugság miatt...

*

× **A pogrom.** Igen, úgy mondotta Kruseván, az orosz képviselő, hogy: — „az egész világ meg fog rémülni a borzasztó népitellettől. Az igaz orosz hazafiak pogrommal akarnak felelni a Bellis felmentésére“. Hát ébred és jön az örök pogrom. Hisz már megszokhattuk. Vissza-visszatér, tavaszról ősre, ősről

tavasza, mint az égi vihar, a pestis és a földindulás. Örök időktől fogva fut Izraelnek az ő népe, könnytől égő szemmel, véres lábbal és hörgő lélegzettel, de hajh, erős akarattal és bizodalmas szívvel! Vannak még asszonyok, akik a szívük alatt viselik az elátkozott vér melegét, akiknek a méhében nagy jövőendő csirája szunnyad! A názáreti Máriának voltak-e olyan gyötrő lángolásai, mély megsejtései, vonagló kinjai, amivel egy ilyen új élettel terhes asszony varrogatja a gyermeki köntöskét, sűrű gheftói alkonyatokon! És nézi feléje sötétlő füstjét a pogromi tüzeknek! Vajh, milyen gondolatokat öltöget belé a pólyavánkos vászonába? Reszket-e benne az anyai gyávaság, és így fohászodik: — „el fogom vinni az én magzatomat, el, messzi, sugaras tájra, ahová az átok el nem ér, el, rejtve, titokban, hogy szem se érje, oda, ahol piros hajnalok és piros örömek vannak a piros tüzek és piros vérfolyók helyén...“ Vagy pedig dacos, fájo gyönyörűség dagasztja a szívét, nagy látások, égő reménységek, így álmódván: — „az én fiamon már majd megtörik az átok. Én fogom szülni az új, nagy Embert, a világmegváltót, az erős istent, aki majd visszafordítja a véres korbácsot, s a tüzes csóvákat visszadobja rájuk!!...“ Ah, ki törődik szegény varrogató gheftói asszonyok álmaival! Mégis vigyázatok, megbőszült bestiák, — apró öltésekből fonódnak a kemény kötelek, és könyes álmokból születik az eleven élet!...

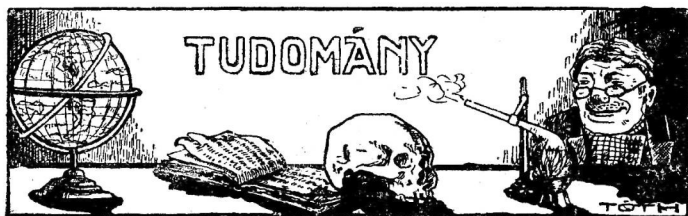
*

Janálka Alajos kereskedelmi és műkertészeti telepe a Szoboszlói-úton. (Virágüzlete Debreczen, Piac-u. 59. sz. Telefon 8—44. Telefon-telep 10—46.)

Modern könyvtár. Az Athenaeum, Magyarország egyik legkiválóbb könyvkiadó irodalmi intézete kiadásában megjelenő Modern könyvtárnak négy pompás füzete jelent meg, melynek mindenike nagy feltűnést fog kelteni a tavaszi könyvpiacra. A mieink közül Lenkei Henrik, a népszerű költő jubiláris verskötettel lép a közönség elé. A 60 filléres füzet igazán a legjobb, legszebb verseit tartalmazza, melyek mindenképpen gyönyörűséget fog találni az olvasó. A versek *Évgyűrűk* gyűjtőcím alatt jelentek meg. — Csehov Antal egy szenzációs regénnyel, *Dráma a vadászon*, képviseli az oroszokat. A könyv ára 1 korona s bizonyára elkapkodják első kiadásait. — Anatol France nagy zsenijének van szentelve a harmadik füzet, *Vér Mátyás* pompás stílusában. A hézagpótló essay ára 40 fillér. — A Magyar Színházban bemutatott *Mandarin* című exotikus dráma a negyedik füzet. Ára 60 fillér.

Az új váltótörvény. Nemsokára szentesítve lesz az új magyar váltótörvény, amely az 1912. évi hágai nemzetközi egyezmény alapján a magyar váltójogot is azonossá teszi a világ legtöbb államának közösen megállapított egységes váltójogával. Az új váltójogi egyezmény és az ennek alapján megalkotott törvény azonban igen nehéz feladatok elé állítja a jogász-közönséget. Fokozza a nehézségeket, hogy az új polgári perrendtartás életbeléptetése után a váltópereknek igen tekintélyes része a járásbíró előtt fog perlésre és tárgyalásra kerülni. Így tehát a váltó-

Az akaratról.

A „Debreczeni Szemle” számára írta Ujfalussy Amadil.

(Folytatás.)

Valakinek a könnyelműsége nem egészen menthető azzal, hogy hasonló tulajdonságokkal megvert apától, anyától, vagy dédtől szállott rá. Nagyobbára akarathányagnak, renyhe gyengeségnek mondható, hogy sodortatja magát a gonosz karjába, ahelyett, hogy erőnek erejével kiragadná magát belőle.

Korholást érdemlő a könnyelmű ember, bármilyen származású is, hiába van a háta mögött a filozófusok egész hada az átöröklés tanával.

A lángeszű Schoppenhauer is aképpen vélekedik, hogy nemcsak a faj, hanem az egyéni sajátságok is átöröklődnek. Beható tanulmány tárgyává tette e kérdést. Gondosan elemzi. Tényekre, adatokra támaszkodik. De könnyedén cseveg róla, noha egyébről nagyon is elvont okoskodással szól. Számos példát is sorol föl. Többek között Néro római császárt állítja elénk, akinek kegyetlensége tisztán apjának és nagyatyjának fekete szenvedelméből alakult volna ki. Fölhozza a Scipiokat, akik nem egy hőst szolgáltattak a hazának, szóval vérükben volt a hősködés.

A lelki átöröklés esetei csakugyan olyan gyakoriak, hogy nem tulajdoníthatók pusztán véletlennek. Sőt az sem tagadható, hogy betegségek is átöröklődhetnek. Már görög orvosok fölemlítik. Némely családnál föltűnően uralkodik az izomerő, vagy egy bizonyos hajszin, másoknál meg a kora öszülés képezi a családi vonást. A testi hasonlatosság meg éppen elvitázhatatlan. Csak a vak nem látja mennyire hasonlít egyik-másik gyermek a szüleihez, vagy más hozzátartozójához. Ha tehát külsőjére ráüt, pont úgy átveheti lelkületét is, amelyen azonban, ha az sötét tulajdonságok ágya, változtathat erős akarással.

Még azt is hangoztatják ugyancsak a híres tudósok, hogy a „lélek jelleme s a szív indulatai”, mint Montesquieu mondja, az éghajlattól, talajtól, tápláléktól is függenek, tehát a népek jellege ezeknek köszönhető.

Nem éppen így van. Vegyük csak Kinát. Nagy-kiterjedt ország, éghajlata különböző s lakosai mégis egyöntetűek. Az izraeliták bárhol élnek, megtartják faji jellegüket, nemkülönben a cigányok.

A híres Kant is amellet foglalt állást, hogy a fizikai környezetnek, nem tulajdonítható döntő befolyás. Hume meg éppenséggel azt bizonyítgatja, hogy ugyanazon országban ugyanaz a nép különböző korszakban igen különböző jellemű is.

Az állítások, meg ellenmondások tömkelegéből nehéz határozott következtetésre jutni. Tapasztalataink nem nyugodnak szilárd pillérekre. Egyik körülmény erre csábit, a másik arra.

A legelfogadhatóbb vélekedés, azt hiszem a közéletben maradó. Azaz, hogy nincs teljesen szabad-akarát, de tehetetlen bábuk se vagyunk.

Sokféle behatás működik közre cselekvéseinknél, viszont az is igaz, hogy erő adatott az akarásra s értelem, amely az utat mutatja.

Világos, hogy nem az ösztönünknek való élésre vagyunk teremtve, mint az állat, mert ha úgy volna, nem kaptuk volna meg a hajlamot az erkölcsre, mint az állat nem.

A jó csirája is éppen úgy meg van az emberben, mint a rossznak magva. Utóbbit elnyomhatjuk, előlhetjük, előbbi fejleszthetjük. Mintegy beegyakorolhatjuk magunkat a jóba. Még az oktalan állat is megtanulhatja ezt, vagy amaszt, csak éppen az ember, a természet koronája ne legyen képes elsajátítani azt, amire esze inti, vallása nevelése vezetí ?

Luxemberg grófja.

René — —	Oláh Gyula
Bazilovics — —	Kassay Károly
Kokorow — —	Halassy Margit
Brissár — —	Kormos Feri
Angela — —	Nagy Aranka
Juliette — —	Borbély Lili
Menenkor — —	Madas István
Pavlovits — —	Rónai Imre
Pelegrin — —	Szalay József
Coralí — —	Jávor Giza

A Luxemberg grófja tönkrement ember. Bazilovics Basil millióos orosz főur egy vagyont ajánl a grófnak, ha egy ismeretlen hölgyet elvesz feleségül. A gróf rááll az alkura s megesküszik Angela művésznővel, anélkül, hogy az arcát látná. Azután beleszeret Angelába, akiről nem tudja, hogy a felesége lesz. Végül is kiderül a félreértés s boldog pár lesznek. Bazilovics meg egy vén udvarhölgy rabja lesz.

Liliomfi.

Szilvay — —	Fehér Gyula
Camilla — —	H. alasiné S. Etel
Mariska — —	Bányai Irén
Liliomfi — —	Kassay Károly
Szellemfi — —	Rónai Imre
Schwartz — —	Szalay Gyula
Adolf — —	Bérczy Ernő
Kányay — —	Madas István
Erzsike — —	Borbély Lili
Gyuri — —	Várady Márton

Liliomfi szintén szerelmes Mariskába, akit azonban szülei a gazdag Schwartz fiának szántak feleségül. Liliomfi szolgájáváj Szellemfivel, mint a Schwartz fia mutatkozik be a családnál s megszeretteti magát a leány szüleiével, míg a fiatal, Schwartz egyik baklövést a másik után követi el úgy, hogy a kilökésig van kiszemelt menyasszonyánál. Végül is Liliomfi életrevalósága győz miután kiderül, hogy a legjobb családból való fiú, aki csak ugy szökött a színészekhez, elnyeri a leány kezét.

Mandarin.

Wu — — — —	Fehér Gyula
Gegory Tamás — — — —	Kassay Károly
Bazil — — — —	Nagy Sándor
Caruthers — — — —	Vándory Géza
Holmann — — — —	Rónai Imre
Compradore — — — —	Szalay Gyula
Gregoryné — — — —	Halassy Mariska
Hilda — — — —	Szentiványi Gitta
Nau Ping — — — —	Károlyi Ibi
Ah Kong — — — —	Payer Margit
Lou Sing — — — —	Javor Giza
Ah Sing — — — —	Madas István
Simpson — — — —	Kormos Ferencz

A mandarint Mr. Wunak hívják. Ennek a leányát elcsábitja egy európai Gregori. Mr. Wu rajtakapja a szerelmeseket s éktelen haragjában a leányát megöli, a fiut fogva tartja s ennek családja romlására tör. Gregorinát palotájába csalja, de a fiát csak azon az áron akarja szabadon bocsájtani, ha az anyja a Mandariné lesz. Az anyja elkeseredésében mérget akar inni, a csésze azonban elcserélődik s a Mandarin issza ki. Az anyja fiával együtt megmenekül.

A hercegisasszony.

Hadzsi Sztavrósz — —	Oláh Gyuta
Fotini, a leánya — —	Nagy Aranka
Marula, Fotini dajkája — —	H. Serfőzi Etel
Krisztodulós, Marula férje — —	Rónai Imre
Dimitri, idegen-vezető a fiuk	Payer Margit
Bill Harris — — — —	Nagy Imre
Dr. Hippolite Clérinay — —	Szalay Gyula
Thomas Barley, bankházfőnök	Madas István
Gwendolyne, a felesége — —	Jávor Gizi
Mary-Ann, a leányuk — —	Borbély Lili
Periklesz, rendőrfőnök — —	Kormos Ferencz

Előjáték. Hadzsi Stavrosz görög rablóvezér, nagy vagyon ura és rettegett ember. A leányát, Fotinit, valóságos hercegisasszonynak neveli és a leány nem is sejtí, hogy atyja rabló, Fotini szerelmes Bill Harris amerikai tengerésztiiszbe, aki fogad, hogy ő el fogja fogni a rettegett Hadzsi Stavroszt.

Hadzsi amikor megtudja, hogy Bill Harris a leányát szereti és fogadott arra, hogy őt elfogja, azt írja neki, hogy akkor kapja csak meg a hercegisasszony kezét, ha sikerül neki Hadzsi Stavroszt elfogni. Erre Hadzsi Stavrosz elfogatja magát a tengerészkapitánnyal, aki így megnyeri a fogadást és elnyeri a hercegisasszony kezét. Végül azonban szabadon bocsátja, mert megtudja, hogy szerelmesének atyja és Hadzsi Stavrosz együgyuanazon személy. Hadzsi Stavrosz lemond a rablóletről és a leánya soha sem tudja meg az apja titkát.

**A legjobb, mert fű-
szeres, színdús, ízletes
és olcsó, volt és marad
a „Valódi“ : Franck's
kávépótlék.**

mg spa I Y 6070, 8 : 18 I. V.

APOLLO

Szombaton és vasárnap márc. 7 és 8-án

MOZGÓSZÍNHÁZ.**A mozi-primadonna**

Művészi esemény.

Főszereplő: **Asta Nielsen.****HALMÁGYI SÁMUEL**női divat nagyáruháza **DEBRECEN, PIAC-U. 32.**

Alapított 1893. évben. 000 Telefonszám 632.

Értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, miszerint tavaszi újdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. 0000 Ugyszintén

Óriási választék francia ruhák és pongyolákban. 0000 Costümök mérték utáni vállalata.

Szolíd olcsó árak. 000 Előzékeny kiszolgálás.

Meghívó. A Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság III. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1914. évi március hó 9-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja **Az igazgatóság.**

Tárgy- sorozat

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 3 jelenlevő részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1913. évi üzleteredményről, a zárszámadás, mérleg-, nyereség- és veszteség-számla megállapítása, ennek kapcsán a felmentvény megadása; nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
3. Öt igazgatósági tag választása öt évre.
4. Egy felügyelő-bizottsági tag választása egy évre.
5. Alapszabályszerűen beadott esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 10. §-a értelmében részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzően 3 nappal az intézet pénztáránál térítvény ellenében letenni sziveskedjenek.

A letett részvényekről kiadott elismervény a részvételi jogosultság igazoló jegyétül szolgál.

Az eredeti mérleg, a veszteség-nyereségszámla, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlést megelőzőleg 8 napig a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi
kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Ne tessék elfogadni Kölnivíz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzótt JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzótt kölnivizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczér Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.
Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Meghívó.**A Gazdasági Takarékpénztár Részv.-társ. Debreczen III. évi rendes közgyűlését**

1914. évi március hó 18-án, délután 4 órakor tartja meg saját helyiségében (Piac-utca 85., I. emelet), melyre a t. részvényesek az alapszabályok 17. §-ára való figyelmeztetéssel, tisztelettel meghívottnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYSOROZATA: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1913. üzleti évről. — 2. A mérleg és zárszámadások előterjesztése; indítvány és határozat a nyereség felhasználása iránt. — 3. Az igazgatóság megválasztása.

Debreczen, 1914. évi február hó 21-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 17. §-a szerint az, aki a közgyűlésen szavazatát gyakorolni kívánja, tartozik legkésőbb a közgyűlés előtt 8 nappal részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt az intézet pénztáránál letenni. — A szavazat mikénti gyakorlására nézve ugyan csak az alapszabályok 17. §-a intézkedik. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint a mérleg és zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekinthetők.

Vagyon

MÉRLEG-SZÁMLA 1913 DECEMBER 31-ÉN.

Teher

Készpénz	27493	91			Részvénytőke (teljesen befizetve)			1000000	—
Osztrák-magyar bank girón	27427	39			Tartaléklap			40000	—
Bankoknál elhelyezve	57520	02	112441	32	Betétek : takaréketét	946625	86		
Váltók	2796609	02			folyószámlán	56561	35	1003187	21
Leírás az igazgatóság jelentése szerint	54187	51	2742421	51	Visszleszámitolt váltók			1269757	93
Törlesztéses jelzálog kölcsönök			29000	—	Átruházott Jelzálogos és egyéb kölcsönök			268800	—
Értékpapír előleg kölcsönök			10560	—	Különféle követelők			4957	17
Folyószámlai és egyéb adósok (fedezet mellett)			483825	69	Fel nem vett osztalék			1804	—
Értékpapírok (14,118:50 K. leírás után)					Atmeneti tételek			45090	20
224 O K n. é. Magy. Tptárak					Nyereség egyenleg	71922	42		
Közp. Jelz. bankja 4 1/2 % zaloglev.	31056	—			Le ebből leírásokra	70205	25	1717	17
10000 K n. é. Budapesti-lipótvárosi Tptár részv.	10600	—							
30000 K n. é. Magy. Általános Tptár 4 1/2 %-os zaloglev.	28500	—							
4000 K n. é. Hungária Bank r-t részvény	4000	—							
10000 K n. é. Debr. Első Tptár 4 1/2 % zalogl.	9150	—							
6000 K n. é. Köp. Ker. és Iparbank r-t. részvény	2700	—							
2500 K n. é. Budapesti bank r-t. részvény	250	—							
500 K n. é. 40/0 korona járadék kötvény	4125	—							
1200 K n. é. Nyereménykötvények	1849	—							
10000 K n. é. Magy. Pénzint. Közp. Hitelbankja részv.	leírva								
Függőkamatok	1608	82	83838	82					
Árverésen vett ingatlanok			73019	15					
Műszaki és géposztály (Árukészlet és követelések)			61233	39					
Felszerelés (leírás után)			19000	—					
Atmeneti tételek			20473	80					
			3635313	68				3635313	68

Veszteség

1913. ÉVI NYERESÉG-VEZTESÉG SZÁMLA.

Nyereség

Költségek:					Nyereségáthozzat a múlt. évről			12300	11
Tiszti és szolgálja fizetések, felügyelő bizottság illetménye, házbér. üzleti költség, napi: biztosi díjak, nyugdíjbiztosítás, stb.			49776	99	Kamatjövdelem			305108	03
Kamatok			205914	98	Jutalékok és különféle jövedelmek				
Adók és illeték			12425	98	Bizományi, beszerzési jutalékok árfolyamkülönbsözetek stb.			22632	23
Leírások:									
Váltótárcából	54187	50							
Értékpapirokból	14118	51							
Felszerelésekből	1899	24	70205	25					
Nyereség egyenleg	71922	42							
Le ebből leírásokra	70205	25	1717	17					
			340040	37				340040	37

Király József pénztárnok.

Debreczen, 1913 december 31.

IGAZGATÓSÁG.

Kiss Kálmán cégvezető.

Gróf Degenfeld Ottó elnök **Berger Mór** alelnök. **Latinovits Mihály** alelnök. **Székely Albert** vezérigazgató. **Benedek Lajos**. **Farkas Lehel**. **Gazdlig Gyula**. **Lévay Gyula**. **Leszkay Gyula**. **Mandel Jenő**. **Orosz Endre**. **Redl Sigríd**. **Dr. Vargha Elemér**.
Jelen mérleg és nyereség-, veszteség-számlát megvizsgáltuk, a könyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Sz. Jármy Tamás elnök. **Dr. Balogh Géza**. **Gál Samu**. **Dr. Grósz Pál**. **Dr. Hajnal Dezső**. **Király József**. **Radó Sándor**. **Steinberger Salamon**.